

## Om Prisbevægelsen i de sidste 3 Aar og den derved forarsagede Fordyrelse af Livsfornodenhederne,

meddelt af

Chefen for det statistiske Bureau D. Falbe Hansen.

For omtrent 20 Aar siden fremtraadte der en pludselig og stærk Stigen i næsten alle Varepriser, uden at det var muligt i Væremes Produktionsforhold eller Væremarkedets Tilstand at paavise nogen antagelig Grund hertil. Det var et Særsyn, til hvilket der, naar man undtager Pengesforvirringens Periode, da vort Omsætningsmiddel bestod af uindløselige Papirpenge, ikke findes noget Sidsfyllke i vor Prishistorie, medmindre man gaar tilbage til Frederik II.s og Christian IV.s Dage, da Opdagelsen af de nye Guld- og Sølvminer i Syd- og Mellemamerika udsendte en Strøm af Guld og Sølv over Europa, der i Løbet af et Aarhundrede nedtrykkede disse Metalleres Værdi til  $\frac{1}{3}$  og drev Priserne mere end 200 pCt. i Veiret. Den Prisstigning, der begyndte i de Aar, som fulgte nærmest efter 1850, skyldes i det Væsentlige lignende Grunde som Bevægelsen i det 16de og 17de Aarhundrede, nemlig Opdagelsen af nye Guld- og Sølvminer i Kalifornien, Australien og flere andre Steder; men har, idetmindste hidtil, ikke havt det Omfang som den Gang. Den forøgede

Produktion af ædle Metaller og den deraf følgende almindelige Prisstigning begyndte omtrent 1852; i Midten af Halvtredserne kom der foruden den forøgede Produktion af ædle Metaller endnu en Faktor til, der yderligere bidrog til at stimulere den opadgaende Bevægelse, nemlig en overdreven Spekulation og en vidt dreven Anvendelse af Krediten, tilbels netop fremkaldt ved Prisstigningen. Ved disse Kræfters Samvirken drives Priserne op til en usædvanlig Høide, saa at de i 1857 i Gjennemsnit ere 35 à 40 pCt. høiere end det Punkt, paa hvilket de i en uoverstuelig Række af Aar, lige indtil 1852 eller 53, havde holdt sig næsten usorøret; men Handelskrisen i 1857 knuser fuldstændig den hele letfærdige Kreditbygning og fremkalder igjen et pludseligt og stærkt Fald, saa at Gjennemsnitspriserne i Kjøbenhavn og Hamborg i 1858 omtrent ere 15 pCt. lavere end i 1857. I de første 2 Aar efter Krisen holdt Priserne sig paa dette forholdsvis lave Punkt, men efterhaanden som Forholdene fæstnede sig, og Tilliden vendte tilbage, hævede sig atter